

VARJUPAIKADE MTÜ

KÄPA ALL

VARJUPAIKADE MTÜ KVARTALIKIRI

TASUTA

Vabatahtlikust varjupaiga juhatajaks • Esseevõistlus •
Uudiskiri otsib vabatahtlikku • Kuidas lepitada vaenujalal
kasse ja palju-palju muud!

Päikest südamesse!

Päike paistab soojalt ja loodus hakkab lemmikuid vastupandamatult kutsuma. Et varjupaigad ei täituks soovimatute kutsikate ja kiisupoegade, uuri oma naabrimemmel, kas tema õues päikesevanne võttev Nurri on juba steriliseeritud. Äkki seisab tal siiani kogu asi ainult selle taga, et pole autot, millega kiisu kliinikusse operatsioonile viia, ja sa saad teda aidata. Nii ei ole naabritädi vaja sulle oma kassipoegi "pähe määrada", isased kassid ei lõhnasta enam teie välisust ja meie oleme lihtsalt tänulikud.

Sellest numbrist hakkame muide tutvustama varjupaikadega seotud inimesi: töötajaid, vabatahtlikke, meie häid aitajaid. Esimene kaanetüdruk on Pärnu varjupaiga noor juhataja Anni, kellel on kodus kolm vahvat segaverelist koera. Anni räägib, kuidas ta varjupaika tööle sattus ja mis talle selle töö juures kõige enam muret ning rõõmu pakub.

Varjupaikades töötavadki enamasti kaanetüdrukud, sest mehed ei taha (või ei julge) seda tööd teha. Meie 15 töötaja hulgas on kaanepoisse vaid 4, mis on kõigi aegade rekord. Väga tihti on hulkuva looma leidjatel suu üllatusest lahti, kui autost ei tulegi välja uinutipüssiga Chuck Norris, vaid väike naisterahvas, kes vinnab vastupuiklemist mittesallival toonil endaraskuse koera autosse. Targemad teavad rääkida, et agressiivsusele kalduvad loomad tunnevad ennast väikesest õrnema soo esindajast vähem ohustatud ja seetõttu õnnestubki naistel püük paremini. Meeleolukatest loomapüükidest võiks kirjutada eraldi raamatu...

Olen omapäi kolm uudiskirja numbrit kokku pannud ja kindlasti kisuavad ühe inimese sulest (klaviatuurist) tulnud lood igavaks.

Sellest numbrist leiad kuulutuse vabatahtliku peatoimetaja leidmiseks.

Kaks asjalikku vabatahtlikku
- keeleteoimetaja ja kujundaja
- ja mina juba ootame Sind.

TRIINU PRIKS
Varjupaikade MTÜ üldjuht

Sisukord

- 3 Varjupaigas toimub
- 5 2011. aasta numbrites
- 6 Suurim sõber
Anni Kaiste
- 8 Päevakajaline
Algas esseevõistlus lemmikloomasõpradele
- 9 Võru varjupaik tänab katusepakkujaid
- 10 Järjejutt
Vaenujalal kasse on võimalik lepitada
- 16 Silmailu / lõpetuseks

Käpa All on Varjupaikade MTÜ elektrooniline häälekandja. Soovid värskaid teateid e-postile? Saada endanimi e-postiaadressile info@varjupaik.ee

Varjupaikade MTÜ
Lisainfo: Triinu Priks, tel 504 6102
Kaanefoto: rgbstock.com
Toimetus: Triinu Priks
Keelekorrekatuur: Helin Roosileht
Trükk: sadakond eksemplari Printec.ee
Ilmub 4 korda aastas, vahel ka rohkem

„Märka mind!“ kalender kogus varjupaiga loomadele üle 3000 euro

Eelmise aasta oktoobri lõpus üllitas MTÜ AUH heategevuskalendri „Märka mind 2012“, mille kõik pildid on teinud loomade varjupaikades tele- ja raadiotäht **ALARI KIVISAAR**. 26. veebruaril käisid MTÜ AUH-i vabatahtlikud Viljandi loomade varjupaigas kalendri müügist kogunenud 3194 eurot üle andmas.

Raha läheb võrdselt jaga-

misele meie viie varjupaiga vahel, kus kasutatakse seda loomade elamistingimuste parandamiseks.

Aitäh MTÜ AUH-ile, Alari Kivisaarele ja kõikidele, kes aitasid, toetasid ja soetasid endale kalendri! Ilma teieta poleks see kõik õnnestunud.

Klõpsa nuppu, et näha videot

Kingikarussell tõi 1350 eurot

Koos kevadega saabusid meile ka positiivsed uudised Sampo Pangast.

Nimelt toetasid taas Sampo Panga lojaalsusprogrammi ISE ja KASulikult kliendid Kingikarusselli heategudega Varjupaikade MTÜd.

Detsembri keskpaigast märtsi alguseni kestnud perioodi jooksul kogusid Sampo Panga kliendid meile toetusi kokku 1350 euro eest. Klientide soovil jagunes toetus: Pärnule 480 ja Viljandile 870 eurot.

Sampo Pank

OmaKalender: 35 senti igalt müüdud kalendrilt loomadele

Oma Kalender on mugav värvitrükk ja spiraalköites lauakalender, kuhu saad lasta trükkida enda valitud inimeste tähtpäevad. Lisaks saad valida sulle meeldiva esilehe pildi ning soovi korral lisada ka firmagraafika.

Mõned ideed, kus saaksid Oma Kalendrit kasutada:

- lähedastele kingituseks koos suguvõsa sünnipäevadega;
- sõbrale kingituseks koos tema sünnipäevaga;
- oma ettevõtte/kooli/omavalitsuse/struktuuriüksuse töötajatele kingituseks (uueks aastaks, sünnipäevaks, ettevõtte aastapäevaks jne) koos kingisaaja või kolleegide sünnipäevadega;
- koolituskalender kursuste toimumise kuupäevadega;
- kõrgkooli akadeemilise kalendriga teemakalender, kuhu võib kombineerida ka sünnipäevi või muid olulisi tähtpäevi või tähtaegu (perioodiks august-juuli);
- õppeaasta kalender (perioodiks august-juuli).

Iga ostuga teed ka heateo, sest annetat 0.35 eurot Varjupaikade MTÜ koduta loomade varjupaikadele!

OmaKalender.eu

Reklaami end!

VARJUPAIKADE MTÜ

Viljandi loomad

Pärnu loomad

Virumaa loomad

Võru loomad

Valga loomad

otsi...

Kodutute loomade varjupaik

• Avalehele

• Varjupaikade MTÜ

- Kes me oleme
- Soovid pakkuda kodu?
- Kaotasid oma looma?
- Leidsid looma?
- Soovid loomast loobuda?
- Uudised
- Meeskond
- Meist ajakirjanduses
- Toetajad
- Pildigalerii
- Loomade lood
- Olen Käpa All blogi
- Uudiskiri Käpa all

• Kuidas saad aidata Sina?

- Hakka kasupereks
- Tule vabatahtlikuks
- Annetaja
- Heategevusmüük
- Reklaami ennast meie veebilehel
- Ära ole ükskõikne

• Meie varjupaigad

- Pärnu
- Viljandi
- Virumaa
- Võru
- Valga
- Pesaleidja hoiukodud
- Rakvere
- Lemmikloomade kalmistu

• Projektid

- Koertekoolituse sotsiaalprojekt
- Institutsionaalse võimekuse suurendamine
- Mulgid loomade eest

• Muu

- Saada e-kaart
- Lastele ja lapsemeelsetele

• Intranet

Pakume Teile võimalust reklaamida ennast Eesti suurima kodutute loomade varjupaiku ühendava organisatsiooni Varjupaikade MTÜ veebilehel www.varjupaik.ee või uudiskirjas.

Varjupaikade MTÜ veebileht www.varjupaik.ee koondab endas pidevalt täienevat infot Varjupaikade MTÜ, meie varjupaikades Pärnus, Viljandis, Rakveres, Võrus ja Valgas hetkel elavate loomade, meie toetamisvõimaluste ja projektide kohta ning samuti varjupaigaga seotud aktuaalseid uudiseid. Veebilehte www.varjupaik.ee külastab päevas ligi 1400 kasutajat.

Varjupaikade MTÜ uudiskiri "Käpa all" on regulaarselt saadetak tasuta uudisleht, mis sisaldab oma ala asjatundjate kirjutatud uudiseid ja artikleid varjupaikade elust ning üldisi teemalugusid, nõuandeid ja soovitusi loomasõpradele. Uudiskirja saajateks on varjupaigast looma võtjad, meie koostööpartnerid, sponsorid, annetajad ja teised loomasõbrad, keda on juba praegu üle 1000 kasutaja ning nende arv kasvab pidevalt. Lisaks saab kõiki uudiskirju lugeda meie kodulehe kaudu. Uudiskiri ilmub neli korda aastas.

Kodulehel pakume võimalust osta kahes suuruses banner-reklaami.

Uudiskirjas pakume lisaks tavapärasele kuulutus-tele ja reklaamtekstidele ka võimalust koostöös meiega avaldada artikkel või esitleda toodet. Samuti on võimalik hakata uudiskirjas rubriigi toetajaks ning luua konkreetsele teemale pühendatud erikülgi.

Reklaamivõimalused

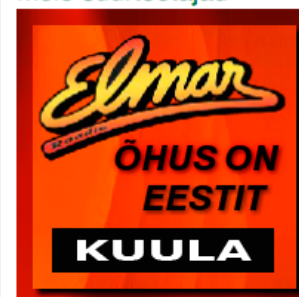
- www.varjupaik.ee veebileht
- Käpa All uudiskiri

Reklaami tellimiseks võtke palun ühendust aadressil reklaam@varjupaik.ee või telefonil +372 504 6102.

Ole minu veebiperemees!

Varjupaikade antikvariaat
osta.ee/varjupaik

Meie suurtoetajad

help.ee

Hea inimene, tule aita.

[Vaata siit](#)

Külalisi lehel

Saidil on 52 külalist

Reklaamides oma ettevõtet Varjupaikade MTÜ veebilehel või uudiskirjas, ulatate abikäe meie varjupaikades kodu ootavatele loomadele! Reklaamist laekuvat tulu kasutatakse meie varjupaikades peavarju leidvate loomade veterinaar-teenuste eest tasumiseks.

Strateegilised mõõdud ehk 2011. aasta numbrites

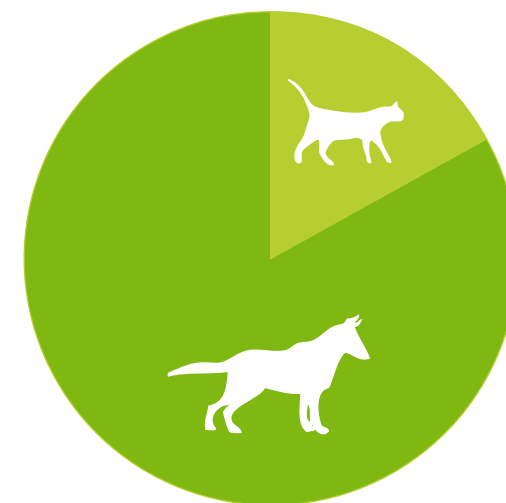

Möödunud aastal oli meil au pakkuda peavarju 670 koerale ja 1801 kassile. Tagasi oma koju jõudis 229 koera ja kõigest 47 kassi. Omanikud leiavad oma kassid üles tõeliselt harva, kuid õnneks see number suureneb siiski aasta-aastalt. Millegipärast arvatakse, et kassil on suurem tõenäosus jääda auto alla või sattuda pigem rebase kõhtu kui varjupaika. Kiibitud kasse varjupaika sattunute hulgas sisuliselt ei ole. Uue kodu leidsid 316 koera ja 259 kassi.

Foto: www.its-sc.com

Uue kodu leidis 575 looma.

Tagasi koju jõudis 226 looma - 226 koera ja 47 kassi.

2011. aastal pakkusime peavarju 2471 loomale, neist 670 koerale ja 1801 kassile.

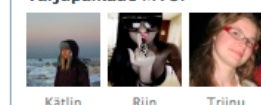

You will always be lucky if you know how to make friends with strange cats.

Proverb

2,346 inimesele meeldib Varjupaikade MTÜ.

Kätlin Riin Triinu

Annad sõrme, võtavad südame

Pärnu varjupaika juhatab 23-aastane Anni Kaiste, kellel on kodus kolm segaverelist suurt emast koera. Mida on see töö talle andnud?

TRIINU PRIKS
Varjupaikade MTÜ üldjuht

Meie Pärnu loomade varjupaika juhatab 23-aastane Anni Kaiste. Anni õpib lisaks varjupaigatööle Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis majandusteaduse erialal ning tegeleb aktiivselt koeraspordiga agility (agility on koerasport, kus koerad panakse võistleva takistusriba läbimises) ja viimastel kuudel ka koertekoolitusega.

Kodus on varjupaiga juhataval kolm segaverelist suurt emast koera: Donna, Donna-Marmor ja Pänta. Kõik kolm on eeskujulikult steriliseeritud ja kiibitud. Donna-Marmor on võetud kutsikana Pärnu varjupaigast.

Algselt plaanis Anni pakkuda talle hoiukodu, kuid kuna ta nagunii soovis Päntale teist koera kõrvale, siis sai hoiukodust päris kodu. Anni

ütleb, et Donna-Marmor on olnud algusest peale väga iseseisev ja raske iseloomuga. Ta on väga energiline ning vajab palju aktiivset tegelemist, seetõttu on ta väga hea agility-koer. Ta on väga temperamentne, väga kange iseloomuga ja temaga on palju tegemist. Üks tema kõige suurematest miinustest on ebakindlus. Donna-Marmor moto on „parim kaitse on rünnak“ ning „enne tegutse siis mõtle“.

Pänta on seevastu perekoer. Ta on iseloomult leebe, talle meeldib vaikne hääl, rahulikud liigutused - ta on tõeline lill-laps. Pänta on hästi rahulik, tema mõtleb korralikult järgi, enne kui tegutseb. Temaga Anni võistlustel ei käi, kuid

treenib teda küll, et koer saaks kätte oma füüsilise koormuse. Päntaga on Anni spetsialiseerunud trikkidele. Oma nime on koer saanud sellest, et kutsikana oli ta täiesti päntajalg ning praegu on ta tõeline Pänta.

Donna on Anni elukaaslase koer. Nemad on agility'ga tegelenud juba pikemalt ja võitnud mitmeid ka-

rikaid. Iseloomult on ka Donna pehmeke. Ta on kõigiga sõbralik ja sõnakuulekas koer. Donna on käinud kuulekuskoolitusel ning nüüd tegeleb koertesportiga.

Varjupaika sattus Anni esimest korda 2008. aastal, kui otsustas sugulasega vabatahtlikuks hakata. Alguses jalutas ta koertega ja mängis kassidega, kuid siis tekkis sügavam huvi midagi loomade heaks ära teha ning Anni hakkas

tegelema varjupaigale korjanduskastide abil raha kogumisega. Mõned aastad hiljem vabanes varjupaiga juhataja koht ja kuna Anni oli just mõlgutanud töökoha vahetamise mõtteid, ei olnudki midagi pikalt mõelda.

Noorel ettevõtlikul naisel on palju ideid, mida ta sooviks varjupaigas teostada, kuid raske on loomade elutingimusi parandada, kui selleks puuduvad vajalikud rahalised ressursid. Ühest otsast jõuad natuke parandada, kui teisest kõik jälle laguneb. Anni räägib, et vahel

ta tunneb, et on täiesti lootusetus olukorras. Õnneks on sisimas olev tung ja soov asju paremaks muuta nii suur, et see aitab jälle edasi tegutseda. Anni soovib, et tal oleks abis rohkem heade mõtetega aktiivseid inimesi. Väga palju saaks varjupaiga heaks ära teha ka väljaspool varjupaika: näiteks ürituste korraldamine, kampaaniate tegemine, koolides/lasteaedades teavitustöö tegemine. Samuti igatsetakse varjupaigas oskustega parandus- ja ehitusmehi. Varjupaigas vajavad parandamist enamasti lihtsad asjad, mis ei nõua suurt rahalist väljaminekut. See vajab vaid osavaid käsi.

Teine asi, mis on Annil hingel, on inimeste suhtumine loomadesse. Loomi võetakse ja antakse ära väga kergekäelselt. Praegu elab see põlvkond, kellel on arusaam, et peres on alati loom olnud ja peabki olema. Isegi sellisel juhul, kui see koerake istub päevast päeva aia nurgas keti otsas või kass

lastakse hommikul välja ja õhtul tuppa. Annile meeldib väga meie Pesaleidja hoiukodude lehel olev Hedi Obeti kirjutatud arvamislugu „Peremees, kas ka sina mängid seda populaarset sadomasohistlikku mängu?“. Anni soovib seda lugu kindlasti lugeda kõikidel kassiomani- kelle kassid omapäi õues ringi luusivad.

Varjupaigatöö nukrad küljed kaalub Anni jaoks üles hetk, kui saabub kiri, pildid või kõne varjupaigast koju läinud looma omanikult, kes räägib, kui hästi neil kõik läheb ja kui õnnelikud nad on, et kokku said.

Anni arvab, et varjupaigas töötamine on andnud talle väga suure kogemustepagasi. See töö arendab suhtlemist nii inimeste kui ka loomade, fotograafi, kirjade kirjutamise oskust, erinevate institutsioonidega suhtlemist, koostööoskust ja palju muud.

Väga meelde jäävatest lugudest torkab Annile pähe kaks väga erinevat. „Pool aastat pärast minu tööle asumist varjupaigas tuli väljakutse, kus rannast leiti surnud koer. Koos oma kaastöölisega läksime sündmuskohale ning ees ootas meid õõvastav pilt. Meie silme ees oli veest pundunud,

suurt kasvu koer, kes oli ära uputatud. Tema jalad olid nõoriga kinni seotud, sama nõoriga oli kinni seotud ka koon. Selline vaatepilt tekitab küsimuse, milliste inimestega me siin maailmas koos elame.

Aga kõige eredamalt jääb mulle meelde väikse Sämmi lugu. Tema puged mulle hinge. Väike Sämmi oli kutsikas, varjupaika jõudes ta haigestus ning otsustasin ta enda juurde võtta, kuna kodustes tingimustes paranevad loomad kiiremini ja paremini.

Muidu ülienergiline kutsikas oli kurb ja jõuetu. Ravi kestis mitmeid päevi ning ühel hommikul ärgates vaatas mulle vastu särasilmne, rõõmus koerapoiss. Ei läinud õnneks kaua aega, kui Sämmile ilmusid välja ideaalsed omanikud. Nad on pärit Tallinnast ning sõitsid mitmeid kordi Pärnusse temaga kohtuma ja sõprust tegema. Siis saabus päev, mil nad olid valmis uue pereliikme koju viima. Siinkohal tervitaksingi neid ja soovin neile ikka jaksu selle väikese mürgeldisega,“ rääkis Anni.

Anni suurim soov on, et inimesed oleks tolerantsemad nii loomade kui ka kaasinimeste vastu: „Olge vastutustundlikud ning kasvatage seda omadust ka oma lastes. Ning ärge kartke reageerida, kui te näete ebaõiglust,“ võttis Anni oma jutu kokku.

Algas esseevõistlus lemmiklooma- sõpradele

Grau Eesti OÜ ja Ülemiste keskus kuulutavad välja essee-võistluse "Lemmikloomad meie ühiskonnas - rõõmud ja mured".

Eesti inimesed on üldiselt tuntud koera- ja kassipidajad. Võib kindlalt väita, et üle pooltel perekondadel on või on olnud kodus lemmikloom. Kuidas käsitleb meie ühiskond lemmikloomi? Kes on meie ühiskonnas lemmikloom? Kas lemmikul on Eestis hea elada? Mis on meil väga hästi, mida oleks vaja muuta ja ehk ka seadustega reguleerida?

Osaletakse võivad kõik, kes soovivad sellel teemal kaasa rääkida.

Pane oma mõtted kirja ning saada aadressil kyllike@graeesti.ee märksõnaga „Essee“ hiljemalt 31. märtsiks 2012.

Võitjad selgitatakse välja ning nendega võetakse ühendust e-posti või telefoni teel 7. mail 2012.

Auhinnad antakse üle Ülemiste keskuses „Looma- ja lillapäevade“ ajal 12. mail 2012 kell 14.

Foto: www.sxc.hu

Esseevõistlusest võivad osa võtta kõik, kes soovivad lemmikloomade teemal kaasa rääkida.

Parimad tööd avaldatakse Grau Eesti OÜ kodulehel pärast tööde hindamist.

Žürii koosseis

- Heiki Valner - ajakirjanik ja loomakaitsja
- Kristin Kerem - Eesti Kennelliidu juhatuse esinaine, EKL-i välimikukohtunik, koerakasvataja
- Triinu Priks - Varjupaikade MTÜ üldjuht
- Marju Länik - armastatud lauljatar, heategevusliku koertenäituse Big Match Show patroon, loomasõber
- Reio Michelson - loomaarst

Nõuded esseele

- Maht 3-4 lk (kuni 9000 tm), 12 pt kiri ja reavahe 1,5
- Essee peab olema kirjutatud ilusas eesti keeles
- Tiitelleht kirjutaja nime, vanuse, elukoha (linn, riik) ning kontaktandmetega (telefoninumber ja e-post)

Essee tuleb saata e-posti-aadressile kyllike@graeesti.ee märksõnaga "Essee" hiljemalt 31. märtsiks 2012.

Võitjad selgitatakse 7. mail 2012.

Võru varjupaik täna katusepakkuja

Mullu novembris saadetud abipalve tõi heade inimeste abiga Võrru kaks uut soojakut.

Eelmise aasta novembris palus Varjupaikade MTÜ heade inimeste abi Virumaal suletud loomade turvakodust kasutuna seisvate soojakute äratoomisel. Võru varjupaik sai endale sealt kaks koerte siseboksidega soojakut. Õnn muutus soojakute kohale jõudes murepilveks, sest selgus, et soojakud vajavad kohe uusi katuseid. Aluskatus oli oma aja ära elanud ja ähvardas iga hetk peatselt saabuva lume ja jää alla sisse kukkuda. Kuna peale katuste oli soojakute olukord hea ja nad on just loomadele kohandatud, siis oleks olnud väga kurb nad lihtsalt raisku lasta. Varju-

paiga asukad olid juba ammu, lootus silmis, oma uusi tubasid oodanud.

Avaldasime jälle abipalved ja saime kinnitust faktile, et headus ei ole maailmast otsas. Oma abikäe ulatasid Trendwood OÜ, kes annetas kogu katuste ehituseks vajamineva puidumaterjali, ja AS ESCO Weckman Eesti, kes annetas meile

kogu vajamineva katusepleki. Suurima rahalise annetuse tegi AS Rauameister, kellele lisandus hulgaliselt loomadest hoolivaid eraisikuid. Kokku kogunes 3175,44 eurot.

Lisaks katuseehitajate palgamise-

le saime veel välja vahetada vananenud ja ohtliku elektrisüsteemi mõlemal soojakul, muretseda uued pistikud, lambid, värvida üle väsinud välimusega aedikuvõred ning remontida tuult läbi laskvad ukse. Ühe soojaku ehitasime

Kokku anneti 3175,44 eurot. Suurima rahalise panuse tegi AS Rauameister.

ümber kassidele. Niipea kui ilm lubab, saame soojakute külmi põrandaid soojustada ja teha korda ventilatsiooni.

Kõik see suur töö sai tehtud tänu annetajatele, sponsoritele ja meie vabatahtlikele Valmar Vumbale ja Jalnar Heringule.

Vaenujalal kasse on võimalik lepitada

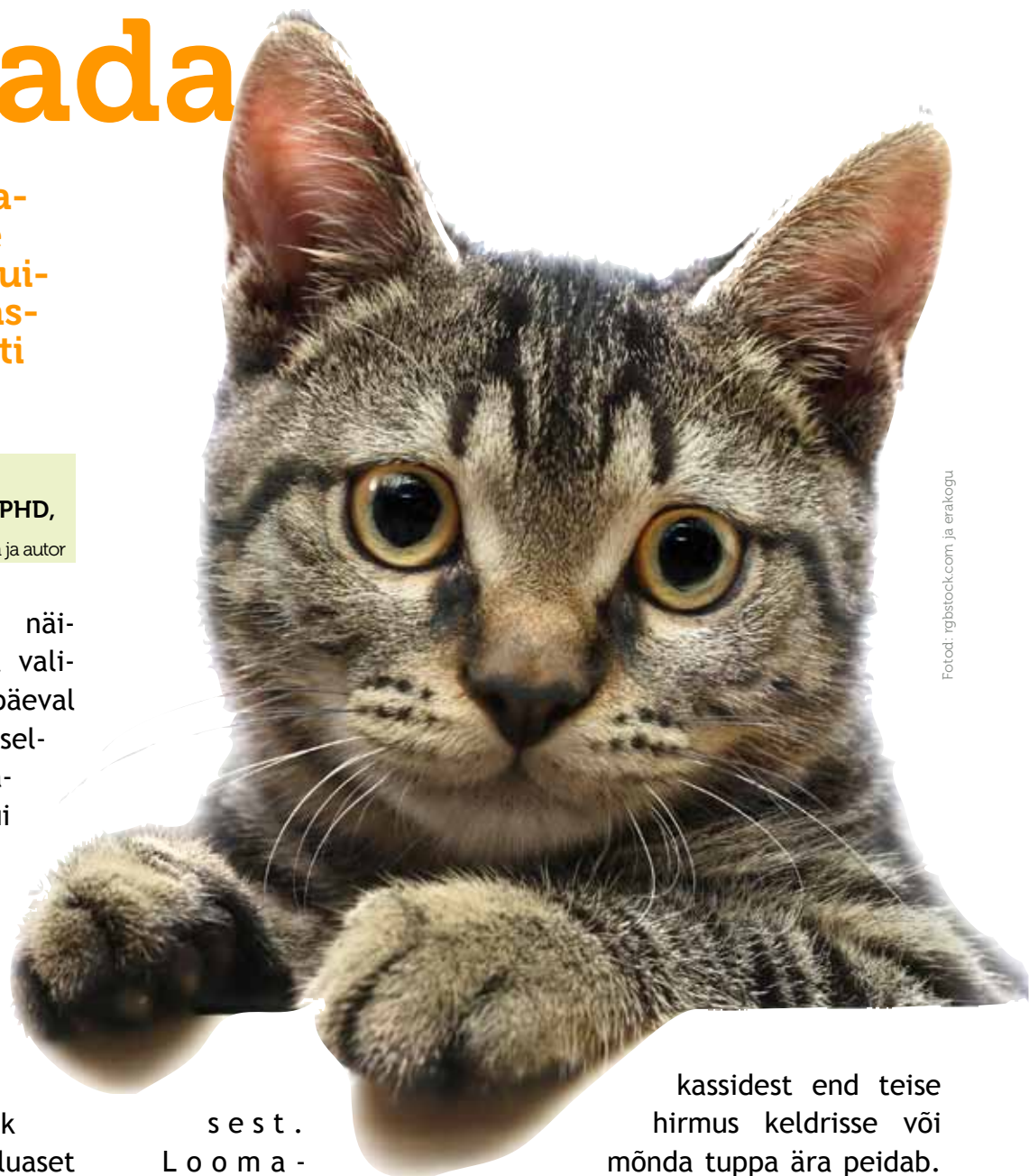
Paljud kassid jagavad eluaset teiste kassidega, kuid kuidas lahendada kasside vahel kergesti tekkivaid tülisid?

SUZANNE HETTS, PHD, CAAB
Autasustatud avalik esineja ja autor

Uurimustulemused näitavad, et lemmiklooma valikul eelistatakse tänapäeval koertele kasse. Mitte sellepärast, et kassiomanikke oleks rohkem kui koeraomanikke, vaid hoopis seepärast, et kassiomanikel on harilikult rohkem kasse kui koeraomanikel koeri. Selle põhjal võib järeldada, et paljud, kui mitte enamik kassidest, jagavad eluaset teiste kassidega.

Kasside konfliktid on pidades tavaline probleem ja langetavad nii mõnigi kord kasside elukvaliteeti ning päädivad vahel isegi sellega, et pidevast kassikontserdist tüdinud omanikud loobuvad oma hoolealu-

Fotod: rgbstock.com ja erakogu

sest.

Looma-arstid teavad rääkida, et pidev sotsiaalne stress võib süvendada või hoopistükkis tekitada stressist tulenevaid haigusi.

Armastavad ja pühendunud kassiomanikud ei vaata niisama pealt, kuidas üks

kassidest end teise hirmus keldrisse või mõnda tuppä ära peidab.

Kassidevahelise sotsiaalse stressi tagajärjed võivad olla vaevumärgatavad - näiteks ei pruugi üks kassidest iialgi tõsta oma jalga tuppä siis, kui teine kass parajasti seal viib. Või siis lahkub sealt kohe, kui teine sisse tuleb.

Paljud meie kliendid on rääkinud lugusid sellest, kuidas ühe kassi tervis on pärast teise surma tunduvalt paranenud, eriti kui see kass elas enne pidevas hirmus. Omanikud ei pruugi märgatagi, kuidas üks kassidest püüab end teise silmis märkamatuks muuta, enne kui kassid mingil põhjusel lahutatakse.

Nõuandeid kahe kassi pidamiseks

Igaüks, kes soovib näha kasse rahulikult koos elamas (või vähemalt teineteist välja kannatamas), peaksid teadma midagi ka kaslaste sotsiaalsusest.

Kodukassi metsikud eelased olid öise ja üksildase eluviisiga. Emasloomad suutsid järglased üles kasvatada ka teiste abita. Kodustamise tagajärjel on kassid õppinud leppima ka teiste isendite olemasoluga, kuid erinevalt koertest ei ole neil arenenud keerukamaid sotsiaalseid mehhanisme, mis võimaldaksid grupiliikmetel harmooniat saavutada ja seda ka hoida.

Seetõttu on kassidel konfliktide tekkides neid palju raskem lahendada ja sõbrad olla.

Sellepärast ongi äärmiselt tähtis taolisi konflikte juba eos ennetada.

Kodukassidevahelised konfliktid tekivad enamasti isikliku territooriumi, mitte võimupositsiooni üle. Seda on oluline teada, sest see, mida omanikud konfliktide ennetamiseks ja nende lahenda-

miseks ette võtavad, peab põhinema põhjuste õigel hindamisel.

Näiteks ei ole mingit põhjust ühe kassi võimu toetada, nagu seda vahel populaarsetes raamatutes soovitatakse. Kassiomaniik peaksid hoopis aitama oma hoolealustel negatiivseid kogemusi vältides vajalikku distantssi hoida, üksteisega harjuda ja üksteist usaldama õppida.

Kasside käitumist jälgides on võimalik ka probleemide algeid märgata ja kindlaks teha, ega keegi neist teistega kokkupuuteid ei väldi. Teine asi, mis peaks ettevaatlikuks tegema, on mäng, kus kõik osapooled ei osale vabatahtlikult. Kui ühte kassi aetakse pidevalt taga, aga ta ei ole ise kunagi tagaajaja, on asi ilmselt mängust märksa tõsisem.

Omanikel, kes märkavad muret tekitavaid käitumusmustreid, on mitmeid võimalusi, kuidas edasi tegutseda. Kui kass muutub äkitselt agressiivseks või närviliseks, lõpetab söömise, hakkab territooriumi märgistama või ei kasuta enam oma liivakasti, tuleks pöörduda loomaarsti poole. Muutused käitumises võivad viidata sotsiaalsele konfliktile, aga need võivad olla ka mõne haiguse tunnuseks. Loomaarst aitab sel juhul kõrvaldada võimalikud meditsiinilised põhjused.

Kui kassid sõna otseses mõttes kaklevad, tuleb nad otsekohe lahutada. Omanikud peaksid abi otsima kvalifitse-

Ühendame südamete jõud!

ritud asjatundjalt, kellel on erialane haridus ja teadmised kogemused kasside käitumisest.

Kuidas tekitada turvalisi kohti?

Kui omanik märkab kasside vahel hõõrumist, mis ei ole siiani veel kaklusega lõppenud, võiks kodus teha teatud muudatusi, mis aitaksid kas-

JÄTKUB PÖÖRDEL >

side vahel suuremat distantsti tekitada.

Esiteks võiks üle vaadata, kas kassidel ikka on piisavalt peidukohti. Rääkisime hiljuti ühe naisega, kes pani oma linakodu põrandale vaid väikese puuri ja paar paberkotti ning märkas kohe, kuidas tema kasside sisemisematšid jäid tunduvalt harvemaks.

Üks kass taganes puuri, kui teine teda taga ajama hakkas, ja suur pakkus talle teise eest piisavalt kaitset. Kuigi hiljem tuli teha veel teisigi muudatusi, piisas sellest ometi tagaaitava kassi elu hõlbustamiseks.

Teine viis pelgupaiga tekitamiseks on paigaldada sise-ustele spetsiaalsed magnetiga kassiluugid. Neid hoiab kinni tugev magnet, mille mõju kaob kokkupuutel kaelarihmaga, mida üks kassidest kannab. Luuk magamistoas, kodukontori- või sahvriuksel lubab sinna siseneda vaid kaelarihmaga kassil. See pakub kassile, kellel on probleeme, suurepärase pelgupaika.

Ühes vähestest kodukassidega seotud uurimusest leidsid teadlased, et kodukasside populatsiooni tihedus on sada korda suurem vabaduses elavate kassikolooniate omast. Sotsiaalsed

konfliktid on seega kergemad tekkima, sest kodukassid ei saa end teistest distantseeri-

da viisil, nagu õues elavad kassid seda teha saavad.

Kuigi varjupaigad on ikka soovitanud kasse toas hoida, tuleb siiski tunnistada, et välitingimustes on kassidel lihtsam vältida neid isendeid, kellega nad läbi ei saa. Kui omanikul on mitu toas elavat kassi, peaks ta olema konfliktide vähendamisel eriti tähelepanelik.

Kuigi kasside vabalt õue hulkuma laskmine on äärmiselt riskantne ja me ei soovita seda iial, võib mõnel kassil sellest ainult kasu olla, kui nad järelvalve all ja piiratud territooriumil välja lasta.

Üks viis, kuidas kass ohutult õue viia, on rihma ja näiteks spetsiaalsete trakside abil (catwalkingjack-

et.com). Teine võimalus on Kittywalksystem (www.kittywalksystems.com), mis koosneb erinevatest võrguga piiratud osadest ja mida saab eri suuruses kokku panna. Neid vahendeid

võib kasutada ka selleks, et kasse järelvalve all teineteisele tutvustada. Need võimal-

davad kassidel teineteist näha, kuid mitte väga lähedale minna. Trakside olemasolu korral võib kassid mõne liikumatu eseme külge kinnitada, et loomad teineteist näeksid, aga liiga lähedale ei pääseks. Eraldi, kuid lähestikku paiknevad suletud osad võimaldavad kassidel teineteise kohaloluga tülili pööramata ära harjuda.

Jaga ja valitse

Konflikte maandab edukalt ka mitmete liivakastide paigutamine erinevatesse kohtadesse.

Kui liivakastid on kõik ühes kohas kobaras koos, võib üks kass end niimoodi istuma sättida, et teine kass peab kastini pääsemiseks temast mööda minema. See võib jällegi tekitada nääklusi ja probleeme tuppasirtsutamiseks.

Paljud kassiomanikud panevad liivakastid keldrisse, kuid trepid on ideaalne koht, kus üks kass saab teist varitseda. Kuna üks kass ei saa olla samal ajal kahes kohas, tagab mitme liivakasti hankimine kõikidele kassidele turvalise ligipääsu.

Sama reegel kehtib ka toidu- ja jooginõude kohta. Kui kasside söögiaegadel ei ole

piiranguid, peaksid nõud asetsema mitmes erinevas kohas. Ideaalne lahendus oleks muidugi see, kui üks nõu paikneks kohas, millele pääseb ligi vaid üks kassidest. (Näiteks ei suuda vana kass hüpata nii kõrgele kui noor ja ühe nõu asetamine sellisesse kohta tagab nooremale kassile rahuliku söömaaja.)

Kui omanik annab kassile konservtoitu või aeg-ajalt ka erinevaid maiuseid, võib ka nende abil kasside läbisaamist parandada. Aseta konservtoit või maius eraldi nõudesse. Nõud peaksid esialgu asetsema teineteisest piisavalt kaugel, et kassid saaksid rahulikult süüa. Nõusid võib iga päev veidi lähemale nihutada, kuni kassid söövad rahulikult kõrvuti. See meetod aitab kassidel seostada häid asju (toit) teiste kasside kohaloluga. See ei pruugi lahendada kõiki probleeme, aga see on siiski hea algus.

Mõned kassid ei harju teiste kassidega iialgi ja ekstreemsematel juhtudel tuleb ühele neist leida teine kodu. Kasse ettevaatlikult tutvustades, nende käitumist mõistes ja kodus paar lihtsat muudatust tehes, saavad omanikud siiski kasside lepitamisel olulist rolli mängida.

Loo autor juhib koos abikaasa Dab Estepiga Littletonis Colorados loomade käitumiskeskust (Animal Behavior Associates) ja korraldavad veebis aadressil BehaviorEducationNetwork.com loomaekspertidele e-õpet. Loomaomanikke koolitatakse aga aadressidel HelpingKitty.com ja HelpingFido.com.

Tõlgitud ajakirjast Animal Sheltering Magazine

Kuidas uusi kasse õigesti kohelda?

Paljusid kassidevahelisi konflikte võib ära hoida, tutvustades neid teineteisele viisil, mis hoiaks ära nende muutumise kartlikuks või agressiivseks.

Soovitusena uue kassi omanikele tasub mainida, et kahte võõrast kassi ei tohiks kunagi lihtsalt niisama vastamisi seada, et lasta neil omavahel ise piirid paigutada. See lõpeb tõenäoliselt katastroofiga. Kassiomanikud peaksid järgima alljärgnevaid nõuandeid. Need kehtivad ka juba olemasolevate kasside kohta, kes omavahel läbi ei saa. Järkjärguline taastutustamine võib aidata pingeid maandada.

- Kui tood uue kassi koju, ära lase teistel kassidel teda näha.
- Pane uus kass eraldi tuppas ja varusta ta kõige olulisega – toidu, vee, liivakasti, ronimisposti ja mänguasjadega.
- Võta mitu vana rätikut või pesulappi ja hõõru nendega kõiki kasse.

• Pane rätik, millel on uue kassi lõhn, majas nendesse kohtadesse, kus teised kassid käia armastavad (puhkenurka, toidunõu alla, endale süle).

• Vii rätikud, millel on teiste kasside lõhn, uue kassi tuppas.

• Vaheta tihti asukohti. Vii vana kass uue kassi tuppas ja luba uuel kassil sel ajal oma uue koduga tutvuda.

• Korralda järelvalve all kasside kohtumisi, teine teisel pool ust.

• Julgusta mõlemat kassi enda uksepoolele lähenema, premeerides neid selle eest millegi heaga ja aidates neil õppida nii teineteist meeldivate asjadega seostama.

• Kassid peaksid jääma teineteise lõhna tundes ja teineteist kuuldus rahulikuks. Alles siis võib neil lubada teineteisega kohtuda.

• Luba kassidel alguses teineteist näha vaid läbi pisikese ukseprao. Kui kumbki kass ei karda ega ole agressiivne, võib lubada neil järelvalve all kohtuda.

Uudiskiri otsib vabatahtlikku peatoimetajat

**Varjupaikade MTÜ
uudiskiri „Käpa All“
otsib vabatahtlikku
peatoimetajat -
haara härjal sarvist!**

Varjupaikade MTÜ kvartaliuudiskiri „Käpa All“ on ilmunud nüüdseks kolm numbrit. Uudiskirjast tunnevad rõõmu oma postkastis ligi 1000 inimest, kes on meie varjupaikadest võtnud looma, meid toetanud, meie vabatahtlikud või kes on muul moel avaldanud soovi seda lugeda.

Tahame neile pakkuda tõeliselt huvitavat lugemist meie igapäevatööst, meie töötajatest, varjupaikgas elavatest loomadest.

Seepärast otsime vabatahtlikku peatoimetajat, kes korra kvartalis aitaks kirjutada ühe põneva pealoo, lisada uudised ja kokkuvõtted toimunust ning tulevatest sündmustest.

Meil on juba olemas suurepärane kujundaja ja keeletoimetaja, kes on töös igati abiks.

Kui tundsid tukset südamepiirkonnas: **VÕTA PALUN ÜHENDUST**

MEIE ÜLDJUHI

TRIINUGA TEL 504 6102

VÕI INFO@VARJUPAIK.EE JA TEEME ÄRA!

Soovid aidata?

Meie varjupaikades ootab pidevalt uut kodu ligi 200 koera ja üle 400 kassi. Nad kõik vajavad toitu, arstiabi ja peavarju. Aita meil aidata! Annetada endale sobiv summa Varjupaikade MTÜ kontole SEB pangas 10220068203017.

Kui soovid aidata konkreetset varjupaika, lisa selgitusse märksõna: Pärnu, Viljandi, Virumaa, Valga või Võru.

Kuidas aidata?

- a) Annetada Swedbanki annetuskeskonnas ->
- b) Sõlmi püsi korraldusleping oma pangas ->
- c) Tutvu tarvilike asjade nimekirjaga ->
- d) **Vaata lisa www.varjupaik.ee/anneta**

